

**УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

**Навчально-науковий інститут економіки та бізнес-освіти
Кафедра маркетингу, менеджменту та управління бізнесом**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри

Подзігун С. М.

«27» липня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК.19 Менеджмент

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Освітня програма	Менеджмент

2022 - 2023 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Менеджмент» для здобувачів вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)
спеціальності 073 Менеджмент

Розробник: Подзігун С. М., к. е. н., доцент кафедри маркетингу, менеджменту
та управління бізнесом
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри маркетингу, менеджменту та
управління бізнесом

Протокол № 13 від «27» липня 2022 року

Завідувач кафедри
маркетингу, менеджменту
та управління бізнесом

(Подзігун С. М.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної
комісії Навчально-наукового інституту економіки та бізнес-освіти

Протокол № 1 від «29» липня 2022 року

Голова науково-методичної комісії Навчально-наукового інституту економіки
та бізнес-освіти

(Пачева Н.О.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) _____ (ПІБ) «__» ____ 20__ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4 / 120	4 / 120
Курс	II	II
Семестр	III	III
Кількість змістовних модулів з розподілом:		
Аудиторні:		
Лекційні	60	16
Семінарські/Практичні	30	8
Лабораторні		
Самостійна робота	50	94
Індивідуальні завдання	10	10
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Процес трансформації економіки України висуває нові вимоги до ефективності менеджменту, які зумовлені підприємницькою активністю, зростанням динамічності бізнес-середовища, глобалізацією економічних відносин, розвитком функцій і методів державного регулювання економічних процесів.

Метою вивчення дисципліни «Менеджмент» є отримання студентами фундаментальних знань про менеджмент організації та оволодіння практичними навичками використання сучасного управлінського інструментарію в процесі досягнення поставлених цілей і завдань функціонування організації.

Завданнями вивчення дисципліни «Менеджмент» є набуття таких **компетентностей:**

загальних:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

- здатність визначати та описувати характеристики організації;
- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- здатність визначати перспективи розвитку організації;

- вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними;
- здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту;
- здатність діяти соціально відповідально і свідомо;
- здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту;
- здатність планувати діяльність організації та управляти часом;
- здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань;
- здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації;
- здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення;
- здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Очікувані результати навчання:

ПРН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН7. Виявляти навички організаційного проектування.

ПРН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Прикладний менеджмент

Тема 1. Менеджмент організацій.

Менеджмент організацій покликаний відповісти на запитання: навіщо потрібні організації, як вони створюються, функціонують і змінюються, чому

члени організацій діють саме так, а не інакше. Поняття „організація” відносять до числа найбільш часто уживаних. Менеджмент організації також називають внутрішньо-організаційним менеджментом. Основними функціями менеджменту організації є планування, організація, контроль та мотивація. Функції менеджменту є елементами процесу управління, з'єднаними в єдине ціле алгоритмом прийняття управлінських рішень. Завданнями менеджменту організації є координація та інтеграція зусиль членів організації на досягнення її цілей; забезпечення взаємодії між окремими елементами організації; ефективний розподіл та використання ресурсів організації; налагодження контактів із зовнішнім середовищем; адаптація діяльності організації залежно від умов внутрішнього та зовнішнього середовища; постійне впровадження інновацій.

Тема 2. Стратегічний менеджмент.

Передумови виникнення стратегічного менеджменту. Етапи розвитку корпоративного управління. Сутність стратегічного менеджменту. Структура стратегічного менеджменту.

Розуміння сутності стратегічного менеджменту розкривається у відповідях на три найважливіших питання:

- «У якому стані підприємство перебуває у теперішній час?» Менеджери мають добре розуміти поточну ситуацію, в якій перебуває підприємство, перш ніж вирішувати, куди рухатися далі.
- У якому стані воно хотіло б перебувати через три, п'ять, десять років? Менеджери мають чітко визначити, чого прагнути і які цілі ставити.
- Яким чином досягти бажаного стану? Менеджери мають уявляти існуючі обсяги наявних або доступних ресурсів, систему управління, організаційну структуру і персонал, що буде реалізовувати стратегію.

Тема 3. Інвестиційний менеджмент.

Економічна сутність інвестицій та форми їх здійснення. Поняття інвестиційного менеджменту. Мета, основні завдання і функції інвестиційного менеджменту. Система організаційного та інформаційного забезпечення інвестиційного менеджменту.

Аналіз та прогнозування розвитку інвестиційного ринку з урахуванням його кон'юнктури та загальнодержавних потреб у результатах. Розробка стратегічних напрямків інвестиційної політики з урахуванням цільових напрямків розвитку країни (суб'єкта України, регіону та ін.) Законодавча діяльність щодо стимулювання, регулювання, підтримки та контролю інвестиційної діяльності. Моніторинг інвестиційної діяльності та реалізація конкретних заходів щодо її регулювання на усіх рівнях (держава - галузь - регіон - підприємство - проект), підтримка та фінансування окремих.

Тема 4. Інноваційний менеджмент.

Інноваційний менеджмент: виникнення, становлення, основні риси. Цілі, завдання і функції інноваційного менеджменту. Управління інноваційними проектами. Управління дослідницьким проектом. Основні аспекти державної інноваційної політики на сучасному етапі.

Інноваційний менеджмент припускає виконання наступних завдань: розробка та здійснення єдиної інноваційної політики; розробка проектів і програм інноваційної діяльності; підготовка і розгляд проектів створення нових пілон продуктів; контроль над ходом робіт по створенню нової продукції і її впровадження; фінансове і матеріальне забезпечення проектів інноваційної діяльності; підготовка і навчання персоналу до інноваційної діяльності; формування цільових колективів, груп, здійснюють рішення інноваційних проектів.

Змістовий модуль 2. ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ

Тема 5. Основи управлінського консультування.

Консультаційна діяльність, види і особливості консультаційних послуг. Управлінське консультування. Каунселінг та коучинг. Консультування як процес. Консультування командоутворення. Консультант-клієнтні стосунки. Формування ринку консультаційних послуг. Методи управлінського консультування, спрямовані на командоутворення, управління конфліктними ситуаціями. Якість, результативність і ефективність консультування. Стан українського ринку консультаційних послуг.

Тема 6. Управління проектами.

Основи управління проектами. Показники ефективності проекту і проектний аналіз. Управління ризиками проекту; методика та інструменти.

Суть механізму управління проектами полягає в управлінні цілями організації, що допомагає компанії швидко досягати успіху в конкурентній боротьбі, реагувати на зовнішні та внутрішні зміни, економити час і гроші. З цією метою керівник постійно контролює три фактори, які через тісну взаємодію можна об'єднати в множину складових проектного менеджера: час, бюджет і якість роботи.

Тема 7. Адміністративний менеджмент.

Історичні передумови й еволюція адміністративного менеджменту. Поняття і сутність адміністративного менеджменту. Цілі та функції адміністративного менеджменту. Методи адміністративного менеджменту.

Об'єктом теорії адміністративно-державного управління є адміністративно-державна діяльність (процес досягнення національних цілей і завдань через державні організації). Предметом теорії адміністративно-

державного управління є наукове обґрунтування процесу досягнення оптимального державного управління шляхом організації.

Тема 8. Організація бізнесу.

Сутність організаційного розвитку. Синергетичні положення організаційного розвитку. Реінжиніринг бізнес-процесів в організації. Методи організаційного проектування. Роль людського чинника в процесі організаційного розвитку. Ефективність трансформування організацій.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Прикладний менеджмент												
Тема 1. Менеджмент організацій	10	2	2			6	10					10
Тема 2. Стратегічний менеджмент	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 3. Інвестиційний менеджмент	10	4	4			2	10					10
Тема 4. Інноваційний менеджмент	10	4	4			2	10	1	1			8
<i>Разом за змістовим модулем</i>	<i>40</i>	<i>12</i>	<i>12</i>			<i>16</i>	<i>40</i>	<i>2</i>	<i>2</i>			<i>36</i>
Змістовий модуль 2. Економічна ефективність управління												
Тема 5. Основи управлінського консультування	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 6. Управління проектами	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 7. Адміністративний менеджмент	10	2	2			6	10	1	1			8
Тема 8. Організація бізнесу	10	2	2			6	10	1	1			8
<i>Разом за змістовим модулем</i>	<i>70</i>	<i>18</i>	<i>18</i>			<i>34</i>	<i>70</i>	<i>6</i>	<i>6</i>			<i>58</i>
Усього годин	110	30	30			50	110	8	8			94
Модуль 2												
ІНДЗ	10					10	10					10
Усього годин	120	30	30			10	50	120	8	8		10

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заочн.
1	Менеджмент організацій	2	
2	Стратегічний менеджмент	2	1
3	Інвестиційний менеджмент	4	
4	Інноваційний менеджмент	4	1
5	Основи управлінського консультування	2	1
6	Управління проектами	2	1
7	Адміністративний менеджмент	2	1
8	Організація бізнесу	2	1
	Всього	30	8

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Для опанування матеріалу дисципліни окрім лекційних та практичних занять, тобто аудиторної роботи, значну увагу слід приділяти самостійній роботі студентів (СРС).

Основні види СРС при вивченні дисципліни «Менеджмент»:

- Розв'язання домашніх завдань, вправ, питань, тестових завдань.
- Самостійна проробка питань.
- Конспектування та підготовка реферату за певною темою.
- Виконання індивідуального завдання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден.	Заочн.
1	Менеджмент організацій	6	10
2	Стратегічний менеджмент	6	8
3	Інвестиційний менеджмент	2	10
4	Інноваційний менеджмент	2	8
5	Основи управлінського консультування	6	8
6	Управління проектами	6	8
7	Адміністративний менеджмент	6	8
8	Організація бізнесу	6	8
	Всього	50	94

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу «Менеджмент» – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить

результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності. Результати досліджень подаються у реферативній формі. Зміст ІНДЗ: завершена теоретично-практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Тематика індивідуальних навчально-дослідних завдань навчальної дисципліни «Менеджмент»

1. Удосконалення управління підприємством в умовах міжнародних інтеграційних процесів
2. Удосконалення управління підприємством у кризовій ситуації
3. Удосконалення організації та управління підприємствами різних організаційно-правових форм
4. Удосконалення управління соціально-психологічною підсистемою підприємства
5. Напрямки підвищення ефективності управління сільськогосподарським підприємством
6. Удосконалення інформаційної системи управління сільськогосподарським підприємством
7. Удосконалення управління системою якості підприємства
8. Управління інноваційною діяльністю підприємства
9. Удосконалення менеджменту персоналу підприємства
10. Удосконалення організації управлінської праці на підприємстві в сучасних аграрних підприємствах
11. Удосконалення системи управління персоналом на підприємстві
12. Удосконалення системи оцінювання персоналу підприємства
13. Удосконалення організації праці керівників і спеціалістів підприємства
14. Удосконалення системи управління трудовими ресурсами підприємства
15. Управління соціальним розвитком аграрних підприємств
16. Організація праці менеджера підприємства
17. Управління процесом реалізації стратегії на підприємстві
18. Використання методів стратегічного аналізу для прийняття управлінських рішень
19. Стратегічне планування розвитку підприємства
20. Обґрунтування вибору стратегії підприємства
21. Управління маркетингом в діяльності підприємства
22. Пошук і обґрунтування стратегічних цілей підприємства
23. Шляхи удосконалення трудових взаємовідносин у підприємстві

24. Підвищення ролі трудових колективів в управлінні виробництвом
25. Удосконалення економічної роботи з організації виробничої діяльності на підприємстві
26. Удосконалення управління конкурентоспроможністю підприємства
27. Стратегічне управління адаптації вітчизняних підприємства до міжнародних умов господарювання
28. Удосконалення економічної роботи з організації трудових відносин на підприємстві
29. Удосконалення системи контролінгу в управлінні організацією
30. Удосконалення організації управління галуззю рослинництва в підприємстві
31. Мотивація у системі менеджменту організації та її вдосконалення
32. Удосконалення організації управління галуззю тваринництва в підприємстві
33. Удосконалення системи методів управління підприємством
34. Управління підприємством на різних стадіях життєвого циклу
35. Системний підхід до управління організацією в умовах нових економічних відносин
36. Стратегія управління процесом організаційних змін підприємства у кризовій ситуації

Навчальні досягнення студента з усіх видів виконуваних робіт (теоретична підготовка, ІНДЗ, підсумковий контроль) оцінюються кількісно відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини. «Положення про контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в УДПУ імені Павла Тичини», Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему навчання в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини, Положенням про самостійну роботу здобувачів вищої освіти в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни передбачено застосування активних методів навчання – ділових ігор, тренінгів, семінарів в активній формі, розгляд кейсів. Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю учбового процесу, який виявляється в: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; виробленню здатності ухвалювати самостійні рішення; виробленню здібності до колективних рішень; виробленню здібності до соціальної інтеграції; придбанні навичок вирішення конфліктів; розвитку здібності до компромісів.

Методики активізації процесу навчання у викладанні дисципліни

Проблемні лекції – спрямовані на розвиток логічного мислення

студентів і характеризуються тим, що коло питань теми обмежується двома-трьома ключовими моментами, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздачею студентам під час лекцій друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються.

При читанні лекцій студентам даються питання для самостійного розмірковування, проте лектор сам відповідає на них, не чекаючи відповідей студентів. Система питань в ході лекції відіграє активізуючу роль, примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді. Викладення лекційного матеріалу за темами.

Робота в малих групах – використовується з метою активізації роботи студентів при проведенні семінарських і практичних занять. Це так звані групи психологічного комфорту, де кожен учасник відіграє свою особливу роль і певними своїми якостями доповнює інших. Використання цієї технології дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Семінари-дискусії – передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод (метод аналізу конкретних ситуацій) – дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Мозкові атаки – це метод розв'язання невідкладних завдань за дуже обмежений час. Сутність його полягає в тому, щоб висловити як найбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Ознайомлювальні або початкові ігри – частіше за все застосовуються на початку занять для створення робочої атмосфери, «настройки» учасників на групову роботу.

Презентації – виступи перед аудиторією – використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу.

Дидактичні ігри – метод імітації (наслідування, відображення) прийняття управлінських рішень в різноманітних ситуаціях шляхом гри (програвання, розігрування) за правилами, що вже вироблені або виробляються самими учасниками, який реалізується через самостійне вирішення студентами поставленої проблеми за умови недостатності необхідних знань, коли вони змушені самостійно опанувати новий зміст або шукати нові зв'язки в уже засвоєному матеріалі.

Рольові ігри (інсценізації) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної виробничої ситуації у ролі безпосередніх

учасників подій.

Модерація – це метод, який допомагає групам розглядати теми, проблеми, задачі зосереджуючись на змісті цілеспрямовано і ефективно при самостійній участі кожного у вільній колегіальній атмосфері. Модерація як спосіб проведення обговорення, швидко призводить до конкретних результатів, дає можливість всім присутнім брати участь в процесі вироблення рішень, відчуваючи при цьому свою повну відповідальність за результат.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань, умінь та навичок студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Менеджмент» передбачають лекційні, семінарські заняття, а також самостійну роботу.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись кількома методами:

1. Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять.
2. Виконання завдань для самостійної роботи.
3. Проведення проміжних тестів.
4. Проведення поточно-модульного контролю.
5. Проведення екзамену.

Оцінювання знань студента під час семінарських і практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться по 100 бальній шкалі за такими критеріями:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- 3) знайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- 4) вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді виробничих ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- 5) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сума балів за 100-бальною шкалою, накопичених здобувачем вищої освіти за результатами навчання	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти		Значення оцінки результатів навчання за формами підсумкового контролю	
	Рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни	Рівень сформованості компетентностей, визначених освітньою програмою для навчальної дисципліни	Екзамен	Залік
90-100	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни, що засвідчують його безумовну готовність до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Здобувач вищої освіти виявляє високий рівень сформованості всіх загальних і фахових компетентностей, передбачених освітньою програмою спеціальності	Відмінно	Зараховано
75-89	Здобувач вищої освіти виявляє достатній рівень досягнення запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни та готовність до подальшого навчання та/або професійної	Здобувач вищої освіти демонструє достатній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, передбачених освітньою програмою спеціальності. Несформовані компетентності відсутні	Добре	

	діяльності за фахом			
60-74	Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати вивчення навчальної дисципліни	Здобувач вищої освіти демонструє мінімально достатній рівень сформованості загальних і фахових компетентностей, передбачених освітньою програмою спеціальності. Несформовані компетентності відсутні	Задовільно	
35-59	Ряд запланованих результатів вивчення навчальної дисципліни відсутня. Рівень наявних результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом	Лише частина визначених освітньою програмою спеціальності для навчальної дисципліни загальних і фахових компетентностей сформовані в здобувача вищої освіти на мінімально-достатньому або недостатньому рівні, рівень сформованості решти компетентностей є недостатнім або компетентність взагалі відсутня	Незадовільно (з можливістю повторного складання семестрового контролю)	Незараховано
0-34	Результати навчання відсутні	Компетентності не сформовані	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни)	

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТИ

Поточне оцінювання і самостійна робота		ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	10	10	100

T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8			
10	10	10	10	10	10	10	10			

T 1, T 2 ... T 8 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D	задовільно	
60–68	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1.Божидарнік Т. В., Василик Н. М. Креативний менеджмент [Текст] : навчальний посібник : рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2014. – 496, [1] с.

2.Бутко М. П., Мурашко М. І., Олійченко І. М., Оліфіренко Л. Д., Пепа Т. В., Долодаренко А. Г., Подоляк Л. П., Повна С. В., Сидоренко І. В., Шевченко О. М. Проектний менеджмент: регіональний зріз [Текст] : навч. посіб. / за заг. ред. Бутка М. П. ; Чернігівський НТУ. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 415, [1] с.

3.Дафт Р. Менеджмент [Текст] = Management : [рек. Советом Минобрнауки РФ в качестве учебника для слушателей, обуч. по программе "Мастер делового администрирования"]. – 10-е изд. – М. ; СПб [и др.] : Питер, 2013. – 655, [1] с.

4.Дикань Н. В., Борисенко І. І. Менеджмент [Текст] : навч. посібник : рек. МОН України. – Київ : Знання, 2008. – 389, [2] с.

5.Дяченко Т. О. Основи менеджменту [Текст] : навч. посібник : рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ / МОН України, Нац. авіаційний ун-т. – Київ : Кондор, 2010. – 174, [1] с.

6.Колесніков Г. О. Менеджерський словник [Текст] : навчально-довідкове видання : рек. МОН України для студентів ВНЗ. – Київ : Професіонал, 2007. – 286 с.

7. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : підручник : у 2 т. : затв. МОН України як підручник для студ. ВНЗ. Т. 2. / за ред. О. Ф. Балацького та О. М. Теліженка. – Суми : Університетська книга, 2016. – 591 с.

8. Менеджмент для бакалаврів [Текст] : у 2 т. : підручник : затв. МОН України як підручник для студ. ВНЗ. Т. 1. / за ред. О. Ф. Балацького та О. М. Теліженка. – Суми : Університетська книга, 2016. – 604, [1] с.

9. Пітель Н. Я., Альошкіна Л. П., Федорець Л. М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : навч. посібник : рек. МОНмолодьспорту України як навч. посібник для студ. ВНЗ / М-во аграрної політики та продовольства України, Уманський нац. ун-т садівництва. – Умань : Сочінський, 2012. – 266, [1] с.

10. Самокиш О. В. Креативний менеджмент [Текст] : навчальний посібник. – Київ : Кондор, 2016. – 202, [1] с.

11. Свидрук І. І. Креативний менеджмент [Текст] : навчальний посібник : рек. МОН, молоді та спорту України для студентів ВНЗ / МОН, молоді та спорту України ВНЗ Укоопспілки, Львівська комерційна академія. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 223, [1] с.

12. Скібіцька Л. І., Скібіцький О. М. Менеджмент підприємницької діяльності [Текст] : навч. посібник : рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ, Кн.1 : Організація бізнесу / МОН України. – Київ : Кондор, 2009. – 894, [2] с.

13. Скібіцька Л. І., Щелкунов В. І., Сівашенко Т. В., Чичкан-Хліповка Ю. М. Офісний менеджмент [Текст] : практикум : навч. посібник : рек. МОН України як навч. посібник для студ. ВНЗ / МОН України, Нац. авіаційний ун-т, Ін-т економіки і менеджменту. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 359, [1] с.

14. Туленков М. В. Сучасні теорії менеджменту [Текст] : рек. МОН України як навчальний посібник для студ. ВНЗ. – 3-тє вид., стер. – Київ : Каравела, 2018. – 303, [1] с.

15. Туленков М.В., Чувардинський О.Г., Шайгородський Ю.Ж. Сучасний менеджмент [Текст] : (теорії, концепції, моделі) : рек. МОН України як навч. посіб. для студ. ВНЗ. – Полтава : Інтер Графіка, 2008. – 375, [1] с.

Допоміжна:

16. Дяченко Т. О. Основи менеджменту : навч. посіб. / Т. О. Дяченко. – К. : Кондор, 2010. - 174 с.

17. Збірник тестових завдань для самостійної підготовки до державного іспиту студентів, що навчаються за напрямом «Менеджмент» / За ред. В. Ф. Проскури. – К. : Кондор, 2009.- 211 с.

18. Кузьмін О. Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту : навч. посіб. / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник. – 3-є вид., допов. і перероб. – Львів : Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2014. – 384 с.

19. Менеджмент організацій: навч. посібник / В. І. Гуменник, Ю. С. Копчак, О.С. Кондур. – К. : Знання, 2012. – 503 с.

20. Федулова Л. І. Менеджмент організацій: Підручник / Л. І. Федулова, І. В. Сокирник, В. В. Стадник, М. А. Йохна, О. С. Новиков, Є. Г. Рясних [за редакцією Л. І. Федулової]. – К. : Либідь, 2004. – 448 с.

21. Хміль Ф.І. Практикум з менеджменту організацій. – Львів : «Магнолія плюс», 2015. – 333 с.

22. Хомяков В. І. Менеджмент підприємства. – К. : Кондор, 2016. – 434 с.

23.Юрко Г. І. Здійснення функції мотивації управлінської праці на підставі визначення стану її ефективності: Методична розробка практичного заняття з навчальних предметів менеджменту / Г. І. Юрко, Т. І. Драбчук, О. Г. Щербак. – Суми : Сумський державний аграрний університет, 2011. – 23 с.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1.Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.

2.Офіційний сайт Головного управління статистики у Черкаській області [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ck.ukrstat.gov.ua

3.Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua

4.Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>

5.Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>

6.Офіційний сайт Організації об'єднаних націй [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.un.org/ru>

7.Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nbuv.gov.ua>.